

GELENEKSEL KÜLTÜRÜ GÜNCELLEMELER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

An Evaluation on Actualizing Traditional Culture

Prof. Dr. Metin EKİCİ*

ÖZ

Bu makalede; geleneksel kültürün günümüz toplumu tarafından ve özellikle de genç kuşaklar tarafından yeterince önemli bulunmaması ve buna neden olduğu kabul edilen “gelenek” teriminin tanımlanmamasının doğru olup olmadığı tartışılmıştır. Bu tartışmadan hareketle; “gelenek”, “değişme”, “gelişme”, “bozulma” ve de “güncelleme” kavramları değerlendirilmiştir. Gelenegün değişmeye izin veren bir yapıda olduğu, değişmeye izin vermenin ise güncellemeyi getirdiği kabul edilmiştir. Sonuçta; halk bilgisi yaratmalarının ve genel olarak halk kültürünün hangi özelliklerinin güncellemeye izin verdiğinin ve bu güncellemenin nasıl yapılması gerektiğini bilmenin önemli olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler

Halk Kültürü, Gelenek, Değişme, Güncelleme

ABSTRACT

In this article, it is argued that the traditional culture is less favored by the contemporary society, more specifically by the young generations as a result of the definition of the term “tradition” falsely defined. Departing from this argument, the terms “tradition”, “change”, “evolution”, “degeneration” and “actualization” are evaluated. It is suggested that tradition certainly allows changing and the change carries the idea of actualization. In sum, it is important to know what aspects of folklore or in general folk culture allows to be actualized and how could it be done.

Key Words

Folk Culture, Tradition, Change, Actualization

Kültür tarihinde geleneksel kabul edilen kültürel yaratmaların toplumsal yaşamda yeterince değerli bulunmadığı, geçerliliğini kaybettiği oldukça sık tekrarlanan düşüncelerdendir. Bu türden düşünceler, hem halk kültürü içindeki sözel, işitsel, görsel ve materyal olguları yaratıp uygulayanlar, hem de bu yaratmaları araştırma alanı olarak seçenler tarafından ifade edilmektedir. Bu noktada, Halk Bilimi’ni ve Halk Kültürü’nü bilimsel alan olarak benimsemiş Halk Bilimi, Antropoloji, Geleneksel El Sanatları, Halk Müziği ve Halk Oyunları gibi bilim dalları kendilerini dar bir alanda hissetmekte, bu alanlarda çalışanlar araştırma konularını sosyal yaşamda etkisiz görmekte ve bu nedenle kendilerinin de toplum yaşamında yeterince etkin olamadıklarını düşünmektedirler. Böyle zamanlarda, çeşitli önerilerle geleneksel

olanı geçerli kılma yolları aranmaktadır. Konuyla ilgili olarak ortaya atılan düşüncelerden biri de, günümüzün “moda” deyimiyile “güncelleme”dir. Aslında bu terim ve ifade ettiği kavram yeni değildir. Çünkü kültür tarihine baktığımızda, farklı düşünce akımlarının etkin olduğu hemen her dönemde, kendilerini “arkada” veya “geride” kalmış veya kendi kültürlerini başka kültürlerin yoğun bir şekilde etkisi altına girmiş gören her toplum, benzeri bir duyguya kapılmış, toplumsal yaşamın çeşitli alanlarında; örneğin ekonomide, askerî yapıda, kurumsal yapılarda, eğitimde ve kısacası hemen her alanda değişikliklere gitme eğilimleri ortaya çıkmıştır. Türk kültür tarihinde ise bu eğilimler bazen “Batılılaşma”, bazen “modernleşme”, bazen “çağdaşlaşma” olarak adlandırılmıştır. Bütün bu terimlerin kesişme noktası ta-

* Ege Üniv. Türk Dünyası Araş. Ens., Türk Halk Bilimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, mekici@yahoo.com

mamen veya kısmen “değiştirme” veya “yenileme” düşüncesidir. Günümüzde ise bu yenileme düşüncesi, biraz da teknolojik gelişme ve bilgisayarların günlük yaşamın çeşitli alanlarında çok etkin olmasından dolayı, “güncelleme” şeklinde ifade edilmektedir.

Bu makalede, “geleneksel” güncellenmenin gerekli olup olmadığı, gerekli ise bunun nasıl yapılması ve gerçekleştirilmesi gerektiği tartışılacaktır. Bu tartışma sırasında kültürle ilgili çeşitli terimlere göndermeler yapılacak, ancak asıl tartışma halk bilgisi yaratmaları çerçevesinde olacaktır. Çünkü günümüzde güncellenmeye en çok ihtiyaç duyulan veya duyulduğu sanılan alan, halk bilimi alanı olup, güncelleme fikri de bu alanın kapsamı içindeki halk bilgisi yaratmalarıyla ilgilidir.

Geleneksel olanın güncellenmesi düşüncelerini tartışırken, öncelikle “gelenek” kavramı üzerinde durmak daha uygun olacaktır. Gelenek; çeşitli araştırma ve sözlüklerde şu şekilde karşılanmaktadır: Türkçe Sözlük’te gelenek terimi; “*Bir toplumdaki, toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup, kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre, davranışlar ve ananeler*” (Türkçe Sözlük 1998: 831) şeklinde açıklanmaktadır. Sedat Veyis Örnek ise; “*Nitelikleri bakımından genellikle tutucu olan gelenekler aile, hukuk, din ve politika gibi toplumsal kurumlar üzerinde daha etkilidirler; bunlara bakarak bilim ve sanat, geleneklerin daha az etkisi altındadır*” (Örnek 2000: 126) şeklinde bir açıklamayla, terimin işlev özelliği hakkında bilgi vermektedir. Andrea Varagnac ise; “*Teorisiz ortak pratik, doktrinsiz ortak inanç*” şeklinde bir tanım vermektedir (Varagnac 1938: 18).

Yukarıdaki tanımlarda sınırlı bir gelenek tanımı verilmiş olup, gelenek terimi çok yönlü olarak değerlendirilmemiştir. “Gelenek” terimini halk bilimi an-

lamında; “*Eskiden beri devam edip gelen, gayri resmi yol ve yöntemlerle kazanılan ve kuşaktan kuşağa aktarılan ve zamanın ihtiyaçlarına göre her kuşakta belli ölçüde bireysel yaratıcılığa ve değişmeye ve de gelişmeye izin veren bilgi, hareket ve materyal ürünleri üretme ve kullanma tarzı*” şeklinde tanımlamak mümkündür (Ekici 2004: 18).

Bugüne kadar çeşitli sözlük ve araştırmalarda yapılan “gelenek” tanımlarında daha çok “eskilik” ve “aktarma” olguları vurgulanırken, gelenek kavramı içinde asıl vurgulanması gereken “yaratıcılık” ve sınırlı da olsa “değişme” olgularının da bulunduğu pek değinilmemiştir. Oysaki “gelenek” kavramı içinde, mutlaka vurgulanması gereken önemli unsurlar arasında “yaratıcılık” ve “değişme” yer almaktadır. İlk bakışta “gelenek” ve “değişme” kavramları belki birbirine zıt olarak görülebilir. Ancak; her kuşakla değişen zaman, mekân ve kültürel çevre ve özellikle kültürün teknolojik yönü, kültür içindeki diğer iki birimi; “toplumsal örgütlenme” ve “ideolojik birimleri” de belli ölçüde değiştirmektedir. Teknolojik kısımdaki hızlı değişme, sosyal örgütlenme kısmına biraz, ideolojik kısma ise çok az etki etmekte, ama her halükarda, zincirleme bir reaksiyon halinde az veya çok değişme meydana gelmektedir.

Değişme her zaman iki şekilde meydana gelmektedir. Toplu yaşamayı kolaylaştıran ve bir toplumun üyeleri tarafından yaratılıp benimsenen ve daha önceki yaratma ve diğer kültürel unsurlarla çatışmayacak şekilde meydana gelen değişme olumludur ve “*olumlu değişme*”, “*gelişme*” kavramı ile ifade edilmelidir. Toplumda halen var olan yaratma ve değerlerle uyumlanmayan veya sürekli bir çatışma arz eden nitelikteki bir değişme ise “*bozulma*” veya “*dejenerasyon*” kavramları ile ifade edilmelidir. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, değişme veya değiştirme iki boyutludur. Hemen

herkesin bildiği gibi, doğal olan her şey değişir. Mevsimler değişir, ay değişir, zaman değişir, insan değişir, ama her değişimde, bunu gerçekleştiren bir güç veya değişimin olmasını sağlayan bir etki vardır. Bir güç ve kuvvet bu yapıların değişmesine yol açar. Değişen zaman ve çevreye insanoglu duyarsız kalamaz ve biyolojik yapısıyla, düşünce dünyası da değişir. Değişme olumlu veya olumsuz olarak değerlendirilebilir mi? Tabii ki, değişme kavramı hem olumlu hem de olumsuz yönde değerlendirilebilir.

Bir değişme veya değiştirme mevcut yapıda eksiklikleri giderme; şekil, içerik, işlev ve sunumda daha olumlu ve düzelme şeklinde ise, bu bir katkı, bir yenilik olarak kabul edilir. Bunun adı değişmedir, ancak bu değişiklik mevcut yapıyı özellikleri bakımından daha olumlu hâle getirdiği için bunu “gelişme” olarak adlandırırız. Örneğin; alışılmış bir yemeği; görüntü, tat veya sunum olarak değiştirip daha lezzetli hale getiriyor, sunumunu daha alıcı bir şekilde yapıyorsak, yemeğin tadı ve sunumunda yapılan bu değişiklik olumludur ve bu gelişmedir.

Buna karşılık, bir değişme, mevcut yapıyı tamamen bozan, mevcut yapının şekil ve içeriğini ve de işlevini ortadan kaldıran bir değiştirme ise böylesi bir değişme olumsuz yöndedir. Bu tür bir değişme “bozulma”, “yozlaşma” ve “dejenereasyon” gibi terimlerle ifade edilmek durumundadır. Örneğin; alışılmış bir yemeği; görüntü, tat ve sunum olarak değiştirdiğimizde alışılmıştan çok uzak bir lezzet ortaya çıkıyor veya sunumu çok kötü bir şekilde yapıyor ve artık o yemek yenemez hâle geliyorsa, yemek bozulmuştur. Bu durumda; “Bizim restoranın yemekleri bozuldu.” diyerek, buradaki değişimi “bozulma” kavramı ile ifade ederiz. Bir türkü daha iyi söylendiğinde olumlu, kötü çalan müzisyenlerle icra edildiğinde olumsuz karşılanır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Gelenek kavramında değişmeyi

vurgularken, burada üzerinde durulması gereken önemli unsurlardan biri de “Bireysel Yaratıcılık”tır. Gelenek içinde mutlaka bireysel yaratıcılık ve bireysel yaratıcılığın getirdiği bir değişme ve değişimin getirdiği bir gelişme az veya çok var olacaktır. Eğer hiç değişmeden aynı şekilde nakledilmiş ve hiçbir kuşağın bireysel yaratımına izin vermemiş olsalardı, bugün sahip olduğumuz gelenekler birkaç yüzyıl öncesindekilerle tamamen aynı olmak zorunda kalırdı. Hâlbuki böyle bir durum çok az halk bilgisi yaratması için geçerlidir. Bireysel yaratıcılık kendini sözlü anlatmalarda, müziğin icra ve yorumunda, oyunun oynanmasında ve maddî kültür unsurlarının üretiminde ve kullanımında her zaman göstermiştir ve göstermeye de devam edecektir. Belki de geleneğin izin verdiği değişimin temeli bu bireysel yaratıcılık düşüncesinde aranmalıdır. Daha aşağıda ele alınacağı üzere, güncelleme fikri de bireysel yaratıcılığın getirdiği veya getireceği değişim fikrini izlemek durumundadır.

Burada, bazı araştırmacılar tarafından ortaya atılan “icat edilmiş gelenek” kavramı üzerinde durmak yararlı olacaktır. Konuyla ilgili olarak “Geleneğin İcadı” adlı bir kitap yazan Richard Hobsbawm ve Terrence Ranger; tarihini tespit edemediğimiz zamandan beri süregelen uygulamaları “gelenek”, ilk defa ne zaman ve nerede başladıklarını bildiklerimizi ve de eskilere benzetilerek yapılanları “icat edilmiş gelenek” terimleriyle karşılamayı tercih etmektedirler (Hobsbawm, Ranger 1983: 1-14).

Bize göre; her gelenek belli bir zamanda belli bir yerde, belli bir insan grubu tarafından icat edilmiştir. Bazılarını tarihlerini belirleyemediğimiz için “gelenek” veya bir kısmını oluşum tarihlerine göre “icat edilmiş” olarak adlandırmak doğru değildir. Burada aklımıza, icat edilmemiş gelenek var mıdır, sorusu ta-kılmaktadır.

Buraya kadar ele aldığımız gelenek ve değişme kavramları arasındaki ilişkiyi şu şekilde özetlemek mümkündür. Herhangi bir halk bilgisi yaratmasını bu tanımlar çerçevesinde ele aldığımızda, sözü edilen bir yaratmanın çeşitli seviyelerde değiştiğini görürüz. Peki, “gelenek” olarak adlandırılan herhangi bir yaratma “değişme” kavramını içinde barındırmakta mıdır? Bu soruya verilecek cevap tektir ve bu cevap; “Evet, barındırmaktadır.” şeklindedir. Her gelenekte veya geleneğin içinde veyahut da geleneksel bir halk bilgisi yaratmasının içinde “değişme” kavramı vardır. Eğer geleneksel yaratmalarının içinde “değişme” kavramı varsa, geleneği; *“eskiden beri devam edip gelen, ancak birey ve toplum tarafından belli seviyede ve aslını kaybettirmeyecek şekilde çeşitli özelliklerinin değiştirilmesine izin veren, eski ve yeni unsurları birleştirerek her dönemde yeniden düzenlenerek yaratılan ve varlığını bu şekilde sürekli kılan yapılardır”* şeklinde ifade etmek uygundur.

Gelenek terimi olumlu kabul edilen değişmelere her zaman izin veren bir özelliğe sahip olmuştur. Sözü edilen bu türden değişmelerin “gelişme” kavramı ile örtüşen değişimler olduğu kabul edilmelidir. Başka bir ifadeyle söylemek gerekirse; zaman, mekân ve sosyal yapıyla uyumlu hale getirmek için yapılan her değiştirme olumlu karşılanmakta ve gelişme olarak kabul edilmektedir. Aksi takdirde, herhangi bir alanda var olan geleneğin bozulmasından, yozlaşmasından ve yok olmasından söz etmek durumdayız. Güncelleme düşüncesi de tam burada, bu noktada ortaya çıkmakta ve kısaca; *“kaybolmaya karşı durmak için yapılan müdahale”* şeklinde tanımlanabilir. Bu noktada, kısaca güncelleme üzerinde durmak yararlı olacaktır.

Güncelleme; herhangi bir yaratmanın, içinde bulunulan zamana, dar veya geniş anlamda mekâna ve mevcut sosyo-ekonomik yapılara uygun hâle getirilme-

sidir. Bunu, yeni bir yaratmayı hiç yoktan oluşturmak düşüncesinden ayırmak gerekir. Ancak, daha önceden var olan bir yaratma güncellenebilir. Daha önce de belirttiğimiz gibi, güncelleme düşüncesi yeni bir düşünce değildir. Bu terim daha yakın bir zaman diliminde kullanılmaya başlanmış olmasına rağmen, düşünce olarak oldukça eskidir. Düşünce tarihine şöyle bir genel bakış, güncelleme teriminin kullanımından önce de bunu ifade etmek için kullanılan terimler olduğunu göstermektedir. Bu terimlerin, çeşitli alanlarda farklı şekillerde algılanıp, yorumlandığını ve yorumlanabileceğini belirtelim, ama hepsinin içinde mutlaka var olan ve vazgeçilmeyen bir “değişme” ve “değiştirme” düşüncesinin varlığı çok açık bir gerçektir.

Türk toplumsal yapısında değişimin çok benimsenmiş bir yapı olduğu, kullanılan bu terimlerin sürekliliği ve bolluğundan da açıkça anlaşılmaktadır. Değişim ve bu sayede elde edilecek güncelleme sadece bizim toplumumuza has bir gereksinim midir? Değişimin ve bununla elde edilecek güncellemenin böylesine bir tutku hâline geldiği bir toplumda değişme kavramı neden bu kadar önemlidir? İlk sorudan başlayacak olursak; değişim, sadece Türk toplumu için değil, her insan ve her toplum için gerekli ve geçerli olabilir. Her insan ve toplum belli oranda değişir veya değişme arzusu içinde olabilir, ama Türk toplumunda bu durum çok daha yoğun bir biçimde hissedilmektedir. Bu yoğun hissedişin pek çok nedeni olabilir, ancak önemli nedenlerden ilkinin; genç bir nüfus yapısı ve ikinci olarak da bu genç nüfusa bağlı olarak bir süreklilik arz eden yenilik ve değişim arayışının bir gelenek hâline dönüştüğü bir toplumsal yapı olduğunu belirtelim. Bu iki neden, kendi içinde bir sarmal oluşturup, tek bir bütün, tek bir neden olarak da düşünülebilir. Teknoloji, ulaşım ve iletişim gibi diğer etkenleri konumuzdan çok uzaklaşma getireceği

için, burada tartışmayı uygun görmüyoruz.

Yapısında gençlik olgusunun her zaman hâkim olduğu bir toplumun sürekli bir dinamizm, akışkanlık, arayış, yenilik ve değişim arzusu içinde olması kaçınılmazdır. Böylesi bir toplumda sosyal yapıları sürekli kılmak ve benimsetmek çok zordur ve büyük bir çaba ister. Kalıpları belirlenmiş, istek ve arzuları tatmin edilmiş; zevkleri, beğenileri ve alışkanlıkları oturmuş yaş gruplarına karşın; henüz bu yapıları tam olarak oturtmamış bir grubun değişim arzusu en yüksek noktadadır. Toplumumuzdaki sürekli değişme eğilimini de burada aramak, sanırım, yanlış olmaz.

Genç bir toplum yapısını biçimlendirmede gelenekler mutlaka önemli bir etkindir. Geçen yüzyıllarda, geleneklere çok fazla dayanılması işte bu nedenden kaynaklanmış olmalıdır. Ancak, günümüzde ulaşım ve iletişim unsurlarının çok etkili olması sonucunda, mevcut gelenekler, bu genç toplum yapısını biçimlendirmede yeterli gelmemekte, gençliğin arayışı âdeta iletişim araçlarının oluşturduğu ve tüketime sunduğu unsurlar tarafından yönlendirilip, sömürülmektedir. Gelenekselin güncellenmesi de bu noktada daha güçlü bir gereksinim hâline gelmekte veya getirilmektedir. Güncellenemeyen geleneklerin yok olduğundan, kaybolduğundan şikâyet edilmekte, yabancı kültürlerin veya küresel tüketim gruplarının oluşturduğu ve adı “gelenek” terimi ile ifade edilmesi uygun olmayan yapılar, süratle benimsenme noktasına getirilmektedir.

Bu noktada; güncel olan ve gelenekselin güncellenmesi arasındaki benzerlik ve farklılık ilişkisine az da olsa değinmenin yararlı olacağı düşüncesindeyim. Burada da karşımıza yaygın olarak kullanılan “popüler” terimi çıkmaktadır. Burada popüler terimini ayrıntılarıyla tartışmak, asıl konudan çok fazla uzaklaşma getireceği için, sadece bu terimin

genel bir tanımını vermekle yetineceğiz. Popüler kelimesi, Latince “**Populus**”; yani halk, nüfus, yerli ahali anlamlarına gelen kelimedenden türetilmiş ve başta Fransızca ve İngilizce olmak üzere, pek çok dile geçmiştir. Kelime Fransızca’da “**Populaire**” şeklindedir ve dilimize de Fransızca’dan girmiştir. TDK tarafından hazırlanan, Türkçe Sözlük’te; **Popüler**; “1. *Halkın zevkine uygun, tarafından tutulan.* 2. *Herkesin tanıdığı*” anlamlarıyla karşılanmıştır. Bunun yanında, yine Fransızca’dan ödünç alındığı belirtilen **Popülarite**; “*Halk tarafından sevilme, tutulma.*” anlamında ve **popülerlik**; “*Popüler olma durumu*” ve **popülizm**; “*Halkçılık*” şeklinde karşılanmıştır.

Redhouse tarafında hazırlanan İngilizce-Türkçe Sözlük’te kelime **Popular**; “*Herkes tarafından sevilen, revaçta olan, avama mahsus, halka ait, halkın kesesine elverişli, ucuz*” anlamlarıyla karşılanmıştır (Redhouse; 1974:749). Yukarıda verdiğimiz popüler teriminin tanımından da anlaşılacağı üzere; popüler olan güncel olabilir, ama güncel olan her şey geleneksel olmadığı gibi, geleneksel ve güncel olan her şey de popüler olmayabilir. Çünkü günümüzdeki popülerlik anlayışı tamamen tüketim gruplarının elinde şekillendirilen ve “tüketim kültürü” ile aynı anlama gelen yeni bir içerik kazanmıştır.

Bu durumda gelenekselin güncellenmesi nedir? Güncelleme yapılmalı mıdır? Geleneksel yaratmalar; sözlü, görsel, işitsel veya materyal olsun kendi şekil, yapı, içerik, işlev ve de yaratma ve aktarma özelliklerine sahiptir. Güncelleme veya bunu sağlayacak değiştirme veya yenileme olarak adlandırılan olgu da bu özelliklerin biri veya birkaçı üzerinde yapılmaktadır. Birkaç örnek verecek olursak, Karagöz’de perde kurulmasında kullanılan malzeme ahşaptan alüminyuma, aydınlatma mumdan halojen lamba kullanımına geçiş yapılabilmektedir. Masalarda eski mekân

isimleri, yeni çevreye uygun hâle getirilebilmektedir. Türküler, türkü barlarda okunabilmektedir. Hikâye metinleri farklı mekânlarda ve hatta televizyonlarda anlatılabilmektedir. Kıyafetlerde pek çok yenilik yapılabilmektedir. Bütün bunlar, farklı dönemlerde oluşmuş geleneklerin yeni dönemlerde kendilerine yer bulmak, kendilerini devam ettirmek için bizim tarafımızdan değiştirilmesi, yani güncellenmesidir. Her güncelleme bir yenileme, bir değiştirme olup, kısacası geleneğin devam etmesi için yapılan bir müdahaledir. İster köyde, ister şehirde yapılsın; zaman, mekân ve sosyal çevre içinde yaşatılabilecek her gelenek güncellenmektedir. Bütün bunlar çeşitli geleneklerin kendi “doğal akışı” olarak kabul edilir ve gelenek kelimesinin ifade ettiği süreklilik olgusu da bu şekilde gerçekleşir.

Burada kısaca Halk Bilimi ve Halk Kültürünü araştırma ve inceleme alanı olarak seçenlere yönelik bazı düşüncelerimizi de belirtmek yararlı olacaktır. Halk bilgisi yaratmaları kendi özleri içinde güncellemeye izin veren bir özellik taşımaktadırlar. Halk bilimi uzmanının yapacağı iş, çalışma konusu olarak seçtiği halk bilgisi unsurunun nasıl bir güncellemeye izin verdiğini belirlemek ve bu konudaki önerilerini geleneğin taşıyıcısı konumundakilere aktarmak, onlarla bunu tartışıp, bir sonuca bağlamak olmalıdır. Ancak, bir halk kültürü unsuru yeterince araştırılıp incelenmeden bu konuda gelişmiş güzel önerilerde bulunmanın tehlikelerinin ve getireceği olumsuzlukların da bilincinde olmak gerekir. Geleneği araştırmak ve yaşaması için katkı sağlamak hepimizin görevidir. Ancak olumsuz sonuçlar verecek veya gerçekleşmesi imkânsız öneriler sunmak ise bilimsellikten ve güncelleme yapmak olgusundan çok uzaktır.

Sonuç olarak; geleneğin içinde yenilemeye, güncellemeye veya değişiklik yapmaya ve böylece geleneği sürekli

kılmaya izin veren bir öz vardır. Bu öz kaybolmadığı sürece her gelenek değişerek gelişir. Ancak, geleneği oluşturan öz kaybolduğunda, gelenek kaybolur. Burada önemli olan devlet dediğimiz kurumsal yapı ve de üretim ve tüketim alışkanlıklarında kendi ihtiyaçlarımızı doğru belirleyip, doğru yönlendirmeyi yapmak ve bu suretle kendi doğal akışı içinde her geleneğin devamlı olmasını sağlayacak güncellemelere izin veren zemini hazırlamaktır. Bunun yerine, zorlama yaparak değiştirmeye çalışmak güncellemelerin kısa süreli olması sonucunu doğuracaktır. Diğer taraftan, başka toplumların belirlediği ihtiyaçlara göre oluşan gelenekleri veya popüler kültür unsurlarını benimsemek de sahibi olmayan geleneğin önemsizleşmesine ve kaybolmasına neden olacaktır. Önemli olan, üreten ve kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen bir toplum olarak yaşamak ve bu yaşam içinde kendi ihtiyaçlarına uygun geleneklerini üretmek ve var olan geleneklerle eskileri uyumlu kılarak kültürel devamlılığı sağlamaktır.

KAYNAKLAR

Ekici, Metin. *Halk Bilgisi (Folklor) Derleme ve İnceleme Yöntemleri*. Ankara: Geleneksel Yayınları, 2004.

Hobsbawm, Richard; Terrence Ranger. *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.

Örnek, Sedat Veyis. *Türk Halk Bilimi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayını, 2000. (2. Baskı).

İngilizce-Türkçe Sözlük. İstanbul: Redhouse Yayınevi, 1974.

Türkçe Sözlük. Ankara: TDK Yay., 1998.

Varagnac, Andr ea. *D finition du Folklore*. Paris: Soci t  D'  dition, 1938.